

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/6/2019
Identifikačné číslo spisu: 5114210893
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5114210893.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: JM profit s.r.o., so sídlom Kvetná 65, 059 14 Spišský Štiavnik, IČO: 36 763 594, zast. Hudzík & Partners s.r.o. so sídlom Mnoheľova 830/15, 058 01 Poprad, IČO: 47 251 654, proti žalovanému: BCI, a.s., so sídlom Mydlárska 8718/7A, 010 01 Žilina, IČO: 31 617 794, zast. Karkó s.r.o., so sídlom Sad na Studničkách 1029/32, 010 01 Žilina, IČO: 50 158 121, o určenie popretých pohľadávok, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 5Cbi/13/2014, na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 5Cbi/13/2014-560 z 11. októbra 2018, takto

rozhodol:

Konanie o dovolaní žalovaného z a s t a v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina ako súd prvej inštancie uznesením č. k. 5Cbi/13/2014-560 z 11. októbra 2018 zamietol sťažnosť žalovaného proti uzneseniu označeného okresného súdu č. k. 5Cbi/13/2014-493 z 15. augusta 2018 (správne malo znieť „z 31. júla 2018“), ktorým súd (jeho vyšší súdny úradník) rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok za žalobu podanú žalobcom na súde 26. marca 2014, vo výške 1.393,-- eur.

2. V odôvodnení uznesenia č. k. 5Cbi/13/2014-493 z 31. júla 2018 vyšší súdny úradník uviedol, že žalobe žalobcu o určenie popretých pohľadávok bolo súdom v celom rozsahu vyhovené, pričom žalobca bol v konaní od súdnych poplatkov v celom rozsahu osobne oslobodený podľa § 4 ods. 2 písm. r/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“ alebo „poplatkový zákon“), žalovaný v tomto konaní od súdnych poplatkov oslobodený nebol. Súd preto v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. zaviazal na zaplatenie súdneho poplatku spojeného s podaním žaloby žalovaného. Predmetom konania je určenie právneho dôvodu, výšky, poradia a vymáhateľnosti pohľadávok žalobcu voči žalovanému, vymedzených v petite žaloby. Jedná sa o 14 peňažných pohľadávok titulom neuhradených faktúr za dodané služby. Na zaplatenie týchto pohľadávok boli vystavené samostatné faktúry. Žalobca si tak

jednou žalobou uplatnil viac samostatných nárokov, ktoré mohol uplatniť v individuálnych konaniach samostatne a nie sú navzájom závislé. Preto každý z týchto nárokov je pre potreby vyrubenia súdneho poplatku samostatným predmetom konania (zároveň samostatným predmetom poplatkového úkonu) a súd z neho vymieriava súdny poplatok podľa položky 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov, tvoriaceho prílohu poplatkového zákona. Jedná sa o kumuláciu nárokov, pri ktorých sa platí súdny poplatok podľa pevnej sadzby v sume 99,50 eur. Vzhľadom na uvedené žalovanému vznikla v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. povinnosť zaplatiť za žalobu podanú žalobcom, súdny poplatok vo výške 14 x 99,50 eur, spolu 1.393,-- eur.

3. Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný sťažnosť, a to proti výroku, ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 1.393,-- eur. Sťažnosť odôvodnil tým, že v predmetnom konaní sa žalobca domáhal určenia viacerých popretých pohľadávok, avšak ich určenia sa domáhal v jednom konaní, na základe jednej žaloby a tieto pohľadávky mu v zmysle reštrukturalizačného plánu zakladajú len jeden nárok na plnenie. Podľa názoru žalovaného, v danom prípade sa jedná o osobitný typ konania, ktorého predmetom bol jeden nárok, a to nárok na určenie popretých pohľadávok, ktoré boli prihlásené jednou súhrnnou prihláškou a štátu vznikli reálne náklady len na jedno súdne konanie a jedného zákonného sudcu, preto mal byť vyrubený súdny poplatok za návrh vo výške 99,50 eur podľa položky 1 písm. b/ v spojení s poznámkou č. 1 poplatkového zákona. Názor súdu, že v incidenčných konaniach, predmetom ktorých je určenie viacerých popretých pohľadávok, má byť vyrubený súdny poplatok za každú jednu pohľadávku, označil žalovaný za neudržateľný aj z toho dôvodu, že neohraničenie výšky súdneho poplatku by v niektorých prípadoch mohlo viesť k vyrubeniu súdneho poplatku v astronomickej výške, keďže pri určovaní výšky poplatku v zmysle položky č. 1 písm. b/ a poznámky č. 6 Sadzobníka súdnych poplatkov neexistuje žiadne obmedzenie maximálnej výšky súdneho poplatku. Žalovaný poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „Najvyšší súd SR“ alebo „najvyšší súd“) sp. zn. 4Obo/70/2009 z 28. januára 2010, z ktorého vyplýva, že konanie o incidenčnej žalobe je z hľadiska určenia výšky súdneho poplatku zo žaloby určovacím sporom s jednotnou výškou súdneho poplatku bez ohľadu

na výšku pohľadávky, určenie pravosti ktorej je predmetom konania. Žalovaný má za to, že pokiaľ nie je pre určenie výšky súdneho poplatku v incidenčných konaniach podstatná výška pohľadávky, nemôže byť podstatný ani počet pohľadávok, ktorých určenie je predmetom jedného súdneho konania. Žalovaný poukázal na právny názor vyslovený Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej tiež „Ústavný súd SR“ alebo „ústavný súd“) v uznesení č. k. III ÚS 534/2011-8 z 13. decembra 2011, v ktorom ústavný súd konštatoval, že jednotnosť rozhodovacej praxe sa musí prejavovať aj v jednote kritérií pre výšku súdneho poplatku vyrubovaného z a návrh a pre určovanie výšky odmeny advokáta za vykonanie jedného úkonu právnej služby. Žalovaný, dôvodiac rozhodovacou praxou iných konkurzných súdov, ktoré pri určovaní výšky súdneho poplatku alebo pri priznávaní nároku na náhradu trov konania v incidenčných konaniach, postupovali pri vyrubovaní súdneho poplatku podľa položky 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov, bez aplikácie poznámky č. 6 a pri určovaní výšky trov právneho zastúpenia postupovali podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z., t. j. bez ohľadu na výšku pohľadávky a počet pohľadávok, navrhol uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 5Cbi/13/2014-493 z 31. júla 2018 podľa § 250 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) zrušiť a vec vrátiť vyššiemu súdному úradníkovi na ďalšie konanie.

4. Súd prvej inštancie, konajúci jeho zákonným sudcom, postupom podľa § 239 a nasl. C. s. p., bez nariadenia pojednávania, uznesením č. k. 5Cbi/13/2014-560

z 11. októbra 2018, sťažnosť žalovaného zamietol. Poukázal na obsah spisového materiálu, z ktorého vyplýva, že žalobca sa vo veci samej domáhal žalobou z 18. marca 2014 určenia jeho pohľadávok, ktoré si žalobca prihlásil v reštrukturalizačnom konaní dlžníka samostatnými prihláškami, ktoré ku dňu 28. januára 2014 boli zaradené do zoznamu pohľadávok pod por. č. 1411-1424 spolu vo výške 430.925,11 eur. Prihlásené pohľadávky boli uplatnené na základe zmluvy o dielo č. 360/110117/11/SD-147, pričom každá z pohľadávok bola vyúčtovaná samostatnou faktúrou. Rozsudkom č. k. 5Cbi/13/2014-290 z 19. januára 2016, potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Žiline ako odvolacieho súdu č. k. 13CoKR/30/2016-434 z 21. januára 2017 a právoplatným 20. marca 2017, súd žalobe vyhovel v celom rozsahu.

5. Poukázaním na § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a/, § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb., položku č. 1 písm. b/ a poznámku č. 6 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov, súd prvej inštancie konštatoval, že v posudzovanej právnej veci bolo predmetom konania určenie právneho dôvodu a výšky viacerých samostatných pohľadávok žalobcu voči žalovanému, vyplývajúcich hoci z jednej zmluvy o dielo, ale vyúčtovaných samostatnými faktúrami, pričom sa nejedná o konanie, ktoré by bolo oslobodené od platenia súdneho poplatku

v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. a ani žalovaný nie je osobne oslobodený od platenia súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb.. Z dôvodu, že podľa § 4 ods. 2 písm. s) poplatkového zákona je od poplatku oslobodený žalobca, nakoľko sa jedná o konanie o určenie popretej pohľadávky podľa osobitného predpisu a keďže právoplatným rozsudkom súd prvej inštancie žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel, vznikla povinnosť zaplatiť súdny poplatok zo žaloby žalovanému, ktorý od platenia súdnych poplatkov oslobodený nie je. Každá uplatnená pohľadávka tak má samostatný právny základ a výšku, preto nemôže obstať tvrdenie, že sa jedná len o jeden nárok žalobcu. O poplatkovej povinnosti žalovaného rozhodol súd prvej inštancie uznesením č. k. 5Cbi/13/2014-493 z 31. júla 2018 tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok v sume 1.393.-- eur z dôvodu, že žalobca si v konaní uplatnil 14 popretých pohľadávok, ktoré boli prihlásené a zapísané do zoznamu prihlášok pod samostatným číslom a správkyňa každú z týchto pohľadávok aj samostatne poprela.

6. Vo vzťahu k spôsobu určenia výpočtu súdneho poplatku, súd prvej inštancie poukázal na právny názor vyslovený Ústavným súdom SR v uznesení č. k. III. ÚS 240/2017-13 zo 4. apríla 2017, podľa ktorého spôsob určenia výpočtu súdneho poplatku, t. j. či sa určuje percentuálnou sadzbou v závislosti od skutočností uvedených v položke č. 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov alebo sa určuje podľa položky č. 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov pevnou sumou, nemá žiadnu súvislosť s otázkou určenia jeho výšky v závislosti od kumulácie uplatnených nárokov, vo vzťahu ku ktorej je v poznámke č. 6 k položke č. 1 Sadzobníka súdnych poplatkov upravené, že ak je predmetom konania viac nárokov, každý nárok sa poplatňuje samostatne.

7. Vo vzťahu k uzneseniu Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 534/2011-8 z 13. decembra 2011, na ktoré poukazoval žalovaný, súd prvej inštancie uviedol, že ústavný súd nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecných súdov, ale jeho úlohou je posúdenie interpretácie a aplikácie zákonných ustanovení z hľadiska ich zlučiteľnosti s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ak rozhodnutím všeobecného súdu došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Zdôraznil, že predmetné rozhodnutie nerieši otázku určovania výšky súdneho poplatku v prípade, ak predmetom súdneho konania je určenie pravosti viacerých samostatne prihlásených pohľadávok.

8. V závere súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13CoKR/31/2016 z 25. januára 2017, v ktorom tento k otázke výšky súdneho poplatku v konaní o určenie pohľadávky, ktorého predmetom je určenie viacerých samostatných pohľadávok, zaujal právne stanovisko o poplatkovej povinnosti za každú pohľadávku, preto zaujatie odlišného právneho názoru by bolo v zrejmom rozpore s požiadavkou predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a princípom právnej istoty vymedzeným Čl. 2 ods. 2 C. s. p..

9. Uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 5Cbi/13/2014-560 z 11. októbra 2018 nadobudlo právoplatnosť 1. novembra 2018.

10. Proti tomuto uzneseniu podal dovolanie žalovaný (č. l. 576 - 580), prípustnosť ktorého odôvodnil ustanovením § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p, tvrdiac, že rozhodnutie súdu rozhodujúceho o jeho sťažnosti záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené a ktoré sformuloval nasledovne:

10.1. Je žalovaný v incidenčnom konaní, v ktorom bol žalobca úspešný, povinný zaplatiť v zmysle ust.

§ 2 ods. 2 zákona č. 71/992 Zb. súdny poplatok

vo výške predstavujúcej násobok počtu pohľadávok, ktorých určenie bolo predmetom konania, a sumy 99,50 eur v zmysle položky č. 1 písm. b/ a jej poznámky č. 6 zákona č. 71/1992 Zb.?

10.2. Ak je žalovaný v incidenčnom konaní, v ktorom bol žalobca úspešný, povinný zaplatiť v zmysle ust. § 2 ods. 2 zákona č. 71/992 Zb. súdny poplatok

vo výške predstavujúcej násobok počtu pohľadávok, ktorých určenie bolo predmetom konania a sumy 99,50 eur v zmysle položky č. 1 písm. b/ a jej poznámky č. 6 zákona č. 71/1992 Zb., je povinný zaplatiť sumu 99,50 eur za každú jednu čiastkovú faktúru, ktorou bola vyfakturovaná časť ceny jedného diela v zmysle jednej zmluvy?

11. Žalovaný, majúci za to, že konajúci súd tieto právne otázky vyriešil nesprávne, navrhol dovolaciemu súdu, aby uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 5Cbi/13/2014-560 z 11. októbra 2018, podľa § 449 ods. 1 C. s. p. zrušil a vec mu v zmysle § 450 C. s. p. vrátil na ďalšie konanie.

12. K dovolaniu žalovaného sa žalobca nevyjadril (toto mu ani nebolo zasielané vzhľadom na poplatkový vzťah medzi žalovaným ako poplatníkom a Slovenskou republikou).

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) skúmal najskôr, či sú splnené podmienky na to, aby dovolaním napadnuté rozhodnutie mohlo byť podrobené dovolaciemu prieskumu a dospel k záveru, že podmienky dovolacieho konania splnené nie sú.

14. Jednou z podmienok (každého) civilného sporového konania je funkčná príslušnosť súdu. Funkčná príslušnosť súdu vymedzuje rozsah pôsobnosti medzi jednotlivými článkami sústavy všeobecných súdov tak, že určuje, ktorý článok má prejednať a rozhodnúť konkrétny rovnaký spor (konkrétnu rovnakú vec). Ide o určenie, ktorý súd má uskutočniť konanie o danom riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku. Funkčnú príslušnosť súdu upravujú ustanovenia § 34 a § 35 C. s. p. tak, že o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 34 C. s. p.) a o dovolaní rozhoduje najvyšší súd (§ 35 C. s. p.).

15. Podľa § 161 ods. 1, 2 C. s. p., ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).) Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

16. Podľa § 239 ods. 1 C. s. p., proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť, o ktorej rozhodne súd prvej inštancie (§ 248 C. s. p.). Ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne (§ 250 ods. 1 C. s. p.).

17. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

18. Podľa § 438 ods. 1 C. s. p., na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. S poukazom na citované ustanovenia najvyšší súd zdôrazňuje, že strana sporu môže dovolaním (účinne) napadnúť iba rozhodnutia odvolacieho súdu (Civilný sporový poriadok ani neupravuje funkčnú príslušnosť na prejednanie dovolaní smerujúcich proti rozhodnutiu iného ako odvolacieho súdu). Rozhodnutím odvolacieho súdu v zmysle rekodifikovanej úpravy slovenského civilného procesu, účinnej od 1. júla 2016, možno rozumieť výlučne rozhodnutie vydané v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie krajským súdom (§ 34 C. s. p.).

20. V posudzovanom prípade dovolanie žalovaného smeruje voči rozhodnutiu Okresného súdu Žilina č.

k. 5Cbi/13/2014-560 z 11. októbra 2018 ako súdu prvej inštancie, vydanému sudcom tohto súdu, ktorým zamietol sťažnosť žalovaného proti predchádzajúcemu uzneseniu totožného prvoinštančného súdu č. k. 5Cbi/13/2014-493, vydaného vyšším súdnym úradníkom 31. júla 2018.

21. Zavedenie sťažnosti ako nového (osobitného) opravného prostriedku proti uzneseniam súdov prvej inštancie vydávaným vyššími súdnymi úradníkmi, ako prostriedku nielen terminologicky, ale aj významovo odlišeného od odvolania, v spojitosti s ponechaním kompetencie rozhodovania o takomto opravnom prostriedku sudcovi príslušného prvoinštančného súdu, spôsobuje nemožnosť nazerania na súd prvej inštancie, rozhodujúci o sťažnosti, ako na súd odvolací.

22. So zreteľom na vyššie uvedenú skutočnosť, keďže dovolanie žalovaného smeruje proti rozhodnutiu okresného súdu, nie je daná funkčná príslušnosť najvyššieho súdu o ňom rozhodovať a je potrebné konanie o tomto opravnom prostriedku v zmysle § 161 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 438 ods. 1 C. s. p. zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok podmienok konania. Rešpektovanie citovanej platnej procesnoprávnej úpravy je postupom, ktorý je založený na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (porovnaj tiež uznesenie Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 389/2010-14 z 20. októbra 2010).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p. a § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.